

I: Det teologiske Fakultet

Kernen i både forskning og undervisning ved Det teologiske Fakultet er Det gamle Testamente og Det nye Testamente, to samlinger af tekster, som ligger flere tusinde år tilbage i tiden, og som ydermere er skrevet på henholdsvis hebraisk og græsk i en for os fremmed kulturverden. Dette forhold rejser de spørgsmål, som de teologiske fag beskæftiger sig med. Hvorledes skal de to tekstsamlinger ud fra deres egne forudsætninger fortolkes og oversættes? Hvad har været deres virkningshistorie gennem tiderne, hvorledes er de blevet fortolket, og hvorledes har de påvirket mennesker? Og endelig, hvorledes kan de fortolkes idag, og hvad er samspejlet mellem mennesker i den moderne kultur og disse tekster?

Forskningen ved fakultetet ligger ved tre institutter, en opdeling, der til en vis grad afspejler disse spørgsmål.

Ved Institut for bibelsk Eksegese står oversættelsesproblematikken i centrum, de fleste af lærerne i Det gamle Testamente er engageret i en nyoversættelse, og for Det nye Testaments vedkommende har man arbejdet med en prøveoversættelse af dele af Det nye Testamente. Desuden arbejder man med at kommentere teksten, med strukturalistisk analyse af evangelierne, med de paulinske tekster, særligt forbindelserne til den antikke filosofi, og med de særlige hermeneutiske problemer. Endvidere kan nævnes bibelsk teologi og kvindeteologi. Også støttefag som arkæologi og historisk geografi ligger indenfor instituttets område.

Ved Institut for Kirkehistorie omfatter forskningen oldtidens og middelalderens teologi og kirkehistorie, herunder kalkmalerierne. Et særligt emne er den middelalderlige tænkningens forlængelse i nyere tid, herunder forholdet mellem gudsopfattelse og naturforståelse. Endvidere arbejdes med undersøgelser af forholdet mellem humanisme og reformation og af reformationen i Danmark og dens hovedskikkelser. Fra det 18. århundrede kan nævnes arbejdet med teologien i Bachs kirkemusik, og fra det 19. århundrede studier i grundtvigianismens forhold til det danske

missionsselskab. Endelig kan nævnes den tredje verdens kirkehistorie, hvor der arbejdes med et projekt om forholdet mellem kirke og politik i Nigeria.

Ved Institut for systematisk Teologi, der er delt op i flere afdelinger, kan fremhæves Søren Kierkegaard biblioteket, hvor forskningen foregår i samarbejde med udenlandske forskere på studieophold. Andre emner i instituttets arbejde er læren om kirken og kirkeret, økumeniske studier, forholdet mellem kristendommens og religionernes teori og praksis, forholdet mellem teologi og kommunikativ handlings-teori, etikens fundering i fortælling, forholdet mellem religion og kultur. Også her forskes der i den tredje verden med et projekt om Islam og kristendom i Afrika. Endelig kan nævnes kirkesociologi, voksenundervisning og kvindeteologi.

Fakultetet har på grund af et stort antal studerende, der som følge af det moderne traditionstab i stigende grad skal undervises i den kristne kulturelle arv, kombineret med de ret store sproglige krav der på grund af forskningsområdet stilles til studenterne, følt et pres fra en stigende undervisningsbyrde, ikke mindst i form af individuel vejledning. Dette har naturligvis hugget ind i de ressourcer, der er til rådighed til forskning, og det noteres derfor med taknemmelighed, at det i årets løb er lykkedes at få oprettet og besat to adjunktstillinger under forskningsrekrutteringsplanen. Endvidere er der i overensstemmelse med fakultetets langtidspanlægning besat et nyoprettet lektorat i praktisk teologi og oprettet et ekstraordinært lektorat i samme fag.

Endelig bør det bemærkes, at fakultetets lærere i stigende grad deltager i arbejde på tværs af institutgrænser så vel indenfor som udenfor fakultetet.

Fakultetets arrangementer i 1985:

Fakultetets lærere har regelmæssig kontakt med kollegerne ved Det teologiske Fakultet ved Lunds Universitet. I det forløbne år afholdtes en fælles studiedag i København.

John Strange

1: Institut for bibelsk Eksegese*Historie:*

Instituttet blev oprettet i efteråret 1968 og havde det første år til huse i Linnésgade 22.

Fra oktober 1969 til oktober 1971: Ll. Kirkestræde 1. Fra oktober 1971: Købmagergade 44-46, 2. sal. Der har ikke været tale om deling eller sammenlægning.

Stab:

VIP: Antal årsværk: 12.

Professorer: S. Holm-Nielsen, N. Hyldahl, M. Müller, E. Nielsen.

Lektorer: M. Byskov, L. Fatum, G. Hallbäck, A. Munk, J. Strange.

Adjunkt: K. Friis Plum.

Ekstern lektor: K. Nielsen.

Forskningsstipendiat: T. Engberg-Pedersen.

Kandidatstipendiat: J. Høgenhaven.

Undervisningsassistenter: J. Steen Andersen, B. Ejrnæs, H. Friis, S. Giannoulos, A. Laage Jørgensen, H. Theill Jensen, M. Pedersen.

TAP: Antal årsværk: 1.

L. Lock, C. Olsen.

Forskningsvirksomhed:

Arbejdet med oversættelse af Gammel Testamente fra hebraisk til dansk til afsløsning af den autoriserede oversættelse fra 1931 fortsætter, iværksat af Det danske Bibelselskab. Arbejdet ledes af Svend Holm-Nielsen og Bodil Ejrnæs fra Institut for bibelsk Eksegese i samarbejde med Hans Gottlieb og Knud Jepsen fra Institut for Gammel Testamente ved Århus Universitet. Flertallet af de gammeltestamentlige lærere ved de to institutter har deltaget. I årets løb er publiceret prøveoversættelse af 1. Mosebog og 2. Mosebog 1-15 (under titlen: Da Gud skabte ...) samt Tolvprofetbogen og Samuels- og Kongebøgerne.

Ligeledes på Bibelselskabets initiativ er der taget skridt til en ny autoriseret oversættelse af Ny Testamente fra græsk til dansk. I redaktionen deltager Niels Hyldahl.

Arbejdet med De apostolske Fædre (Det danske Bibelselskab) er afsluttet med udgivelse i 1985.

Fleere lærere er involveret i Bibelselskabets kommentarserie til samtlige skrifter i Gammel Testamente og Ny Testamente. I årets løb er udkommet kommentar til Tolvprofetbogen (Svend Holm-Nielsen).

Arbejdet med den afsluttende rapport om udgravningen af et byzantinsk termeanlæg i Umm Qeis, Jordan (oldtidens Gadara) er fortsat (Svend Holm-Nielsen i samarbejde med mag.art. Inge Nielsen).

John Strange har færdiggjort sin del af rapporten. Arbejdet forventes afsluttet 1986 med henblik på udgivelse i større monografi i 1987 i Zeitschrift des Deutschen Palästina Vereins.

1. Gammel Testamente

1.1 Eduard Nielsen fortsætter sine studier i Deuteronomium. Arbejdet skal udkomme som kommentar i serien *Handbuch zum Alten Testament*.

1.2 John Strange viderefører sine studier vedr. det salomoniske tempels bygningshistorie, samtidig med at han fortsat deltager i et internationalt projekt om identifikation af oldtidens Alasia.

1.3 Karin Friis Plum arbejder med hermeneutiske studier i bibelske kvindemotiver, med historiske og hermeneutiske overvejelser over Jonabogens fortolkningshistorie samt på en kommenteret oversættelse af udvalgte Ras Sjamra tekster.

1.4 Jesper Høgenhaven arbejder med et projekt inden for Jesajabogens teologi. Projektet vil dels være et bidrag til udforskningen af Jesajas teologi, dels indgå i den mere omfattende diskussion om den gammeliraelitiske religionshistorie. I forlængelse heraf arbejder han med en forskningshistorisk undersøgelse af teologiske tendenser i nyere profetforskning.

2. Ny Testamente

2.1 Geert Hallbäck arbejder på en semiotisk analyse af Markus-evangeliets helhedsstruktur, med udgangspunkt i en undersøgelse af evangeliets brug af de geografiske lokaliteter om fortællingens 'scene' og af det narrative samspil mellem denne 'scene' og personernes bevægelser.

2.2 Martha Byskov fortsætter arbejdet med dobbeltafhandlingen om den paulinske skabelsteologi og hermeneutik.

2.3 Lone Fatum arbejder med spørgsmålet om kvindeteologi i de paulinske breve. Hun er desuden medarbejder på en international antologi med arbejdstitlen: *God's Image and Man's Glory*, og arbejder på et projekt om indføring i kvindeteologi og kvindehermeneutik. Dette arbejde har arbejdstitlen: *Tro, håb og køn*.

2.4 Troels Engberg-Pedersen arbejder på færdiggørelsen af monografi om stoisk moralfilosofi: *An Outline of Stoic Ethics*. Hovedintentionen i bogen er at udarbejde så skarpt som muligt den opfattelse af det specifikt menneskelige, som er kernen i den stoiske etik og psykologi. Det er bogens grundtese, at denne

kerne fortsat rummer en gyldig beskrivelse af det menneskelige. Herudover arbejder Engberg-Pedersen med spørgsmålet om forholdet mellem teologi og praksis i Paulus' tænkning.

2.5 Mogens Müller er medlem af arbejdsudvalget for Nordiskt Patristikerprojekt »Judendom och kristendom under de första århundradena.

Udgivervirksomhed:

»Tekst og Tolkning«. Red. af Eduard Nielsen og Niels Hyldahl.

Medlem af redaktionen for Dansk Teologisk Tidsskrift: Mogens Müller.

Medlem af redaktionen for Vetus Testamentum: Eduard Nielsen. Eduard Nielsen er desuden hovedredaktør af Supplements to Vetus Testamentum.

Hovedredaktør af serien »Acta Theologica Danica«: Eduard Nielsen.

Gæster og rejser:

Dr.theol. Martin Niemann fra universitetet i Rostock opholdt sig i august/september ved instituttet i studieophold.

Geert Hallböck opholdt sig i Paris sept.-okt. på studieophold.

Svend Holm-Nielsen har holdt gæsteforelæsninger på universitetet i Rostock og Mogens Müller på universitetet i Uppsala.

Publikationer:

Byskov, M.H.: Dåben i Det Nye Testamente. Præsteforeningens Blad 38, s. 677-82, København 1985.

–: De Apostolske Fædre. De Apostolske Fædre, Niels Jørgen Cappelørn, Niels Hyldahl, Bertil Wiberg (red.), s. 89-107, København 1985.

Engberg-Pedersen, T.: Practical Inquiry and Practical Philosophy in Aristotle. Danish Yearbook of Philosophy 22, s. 57-63, København 1985.

–: Stoisk moralfilosofi og os. Klassikerforeningens meddelelser 101, s. 39-49, Fredensborg 1985.

Fatum, L.: Det narrative bibelsyn: Kritik. Bibelsyn, Niels Jørgen Cappelørn (ed.), s. 6, København 1985.

–: Feminologi på folkeuniversitetet – et vigtigt tiår i kvindernes og kvindeforskningens historie. Der er en verden ved siden af verden. Om Nynne Koch og kvindeforskningen, Merete Gerlach-Nielsen, Lene Koch, Jytte Larsen, Birgitte Possing, Nell Rasmussen (eds), s. 24, København 1985.

Hallböck, G.: Analysemetode og fortolkningsmodel. Det strukturalistiske bibelsyn. Bibelsyn, N. J. Cappelørn (red.), s. 133-46, København 1985.

–: Hermas "Hyrden" indledt og oversat. De apostol-

ske fædre, N. J. Cappelørn, N. Hyldahl, B. Wiberg (red.), s. 243-344, København 1985.

Holm-Nielsen, S.: Tolvprofetbogen fortolket. København 1985, 287 s.

–: Danske udgravninger i "bibelsk" jord. Sfinx 2, s. 35-39, Århus 1985.

–: Det tyrkiske Palæstina. Sfinx 2, s. 90-93, Århus 1985.

–: Om at oversætte. Fønix 2, s. 19, København 1984.

Hyldahl, N.: Kritik af det strukturalistiske bibelsyn. Bibelsyn, Niels Jørgen Cappelørn (red.), s. 3, København 1985.

–: Første Klemensbrev, indledt og oversat. De apostolske Fædre i dansk oversættelse med indledninger og noter, Niels Jørgen Cappelørn, Niels Hyldahl, Bertil Wiberg (red.), s. 44, København 1985.

–: Josefus som historiskriver. Dansk teologisk Tidsskrift 48. årgang, s. 14, København 1985.

Müller, M.: Barnabas' brev indledt og oversat. De apostolske Fædre, N. J. Cappelørn, N. Hyldahl, B. Wiberg (ed), s. 189-221, København 1985.

Nielsen, E.: Bibelen og historieforskningen. Bibelsyn, Niels J. Cappelørn (ed.), s. 12, København 1985.

Plum, K.F.: Foruden kvinder og børn. Bibelen set og læst med kvindeøjne. Bibelsyn, N. J. Cappelørn (ed.), s. 89-111, København 1985.

Strange, J.: Frelsehistorie og Historie. Et synspunkt på bibelsk teologi. Dansk Teologisk Tidsskrift 48, s. 225-37, København 1985.

–: The Idea of Afterlife in Ancient Israel, some Remarks on the Iconography in Solomon's Temple. Palestine Exploration Quarterly 105, s. 35-40, London 1985.

–: Islam – og Verdensklippen. Sfinx 2, årg. 8, s. 71-74, Århus Universitet 1985.

Geert Hallböck

2. Institut for Kirkehistorie

Historie:

Institut for Kirkehistorie er opstået ved sammenlægning af Institut for dansk Kirkehistorie, indrettet 1956 i villaen Vodroffsvej 8, og Institut for Kirke- og Missionshistorie, oprettet 1967.

Ved Det teologiske Fakultets indflytning i Købmagergade 44-46 i 1971 samledes de to institutter.

Stab:

VIP: Antal årsværk: 9.

Professorer: Niels Knud Andersen, Leif Grane, Steffen Kjeldgaard-Pedersen.

Lektorer: Knud Banning, Jørgen I. Jensen, Martin Schwarz Lausten, Jørgen Pedersen.
 Adjunkter: Niels Kastfelt.
 Seniorstipendiater: Lauge O. Nielsen, Åge Rydstrøm-Poulsen.

TAP: Antal årsværk: 1,5.

M. Havlykke, L. Olesen, M.C. Rasmussen.

Forskningsvirksomhed:

Forskningen ved instituttet omfatter oldtidens og høj- og senmiddelalderens kirke- og teologihistorie, den middelalderlige tænkningens forlængelse i den nyere tids tradition, forholdet mellem gudsopfattelse og naturfilosofi fra senmiddelalderens teologiske systemer til den moderne naturvidenskabs grundlæggelse, forholdet mellem humanisme og reformation, reformationen i Danmark og dens hovedskikkelser, kirkemusikken i det 18. århundrede, Danmarks kirkehistorie i det 19. århundrede samt teologiske og kulturelle hovedstrømninger ved begyndelsen af det 20. århundrede. Særlige forskningsområder er fortsat middelalderens kalkmalerier, dansk salmehistorie og Tredje Verdens kirkehistorie.

1. Oldkirken

Studier i Augustins teologi, særlig hans brug af den typologiske bibelfortolkning og hans forhold til manikæismen (fremlagt ved konference om nyreligiositet) (Jørgen I. Jensen).

2. Høj- og senmiddelalderens teologi og filosofi

2.1 Der arbejdes med cistercienseren Vilhelm af Saint-Thierry's (d. 1148) teologi med særligt henblik på hans religiøse erfaringsbegreb, hans opfattelse af kærligheden og hans treenighedstænkning.

2.2 Desuden arbejdes der med en udgivelse af Richard af Saint-Victor's (d. 1173) 'De Trinitate' i dansk oversættelse med indledning og noter (Åge Rydstrøm-Poulsen).

2.3 Færdiggørelse af manuskript til en kommenteret oversættelse af udvalgte skrifter af Bonaventura. Ved fire af »den serafiske lærers« klassiske småskrifter belyses her hans illuminative erkendelseslære, hans religiøse ethos og hans visdoms aspekter og planer.

2.4 Fortsatte studier i den middelalderlige tænkningens forlængelse i den nyere tids tradition (renæssance, spiritualisme, romantik) (Jørgen Pedersen).

2.5 Senmiddelalderens lære om Guds virke i naturen og de skabte virkeårsagers kraft. Dette arbejde indgår

som delprojekt i et omfattende studium af forholdet mellem gudsopfattelse og naturfilosofi fra Thomas Aquinas til Isaac Newton (Lauge Olaf Nielsen).

3. Reformationen

3.1 En komparativ undersøgelse af studia humanitatis og teologi ved universiteterne i Wittenberg og København i det 16. århundrede. Det foreløbige resultat vil blive offentliggjort i det bind studier, som den tyske »Kommission für Humanismusforschung« årligt udsender (1986).

3.2 Fortsatte studier over dansk lærdoms- og skolehistorie med henblik på et internationalt symposium over »The Danish Reformation in its International Setting«, som vil blive afholdt i oktober 1986 (Leif Grane).

3.3 I forbindelse med reformationens indførelse forskes der i Johs. Bugenhagens betydning for kirke, universitet m.m. under hans ophold i Danmark fra juli 1537 til juni 1539 (Niels Knud Andersen).

3.4 Et igangværende arbejde vedrørende en monografi om Peder Palladius (1503-1560), Sjællands første lutherske biskop, har især samlet sig om forholdet mellem kongens »politi« og Palladius' kirkelige disciplin, d.v.s. deres fælles bestræbelser på folkets religiøse og moralske opdragelse og om Palladius' pastoralteologiske forfatterskab (Martin Schwarz Lausten).

4. Senrenæssancens naturfilosofi

Der forskes i forholdet mellem Guds forsyn og naturoverens grundlag i den franske læge Sebastian Bassos atomistiske system ifølge hans værk »Philosophia Naturalis adversus Aristotelem libri XII« (1621) (Lauge Olaf Nielsen).

5. 18. århundredes kirkemusik

Begyndende studier i teologien i Bachs kirkemusik (foredrag på musikkonservatoriet i København og seminar for organister i Haderslev) (Jørgen I. Jensen).

6. Kirken i Danmark i det 19. århundrede

Det danske Missionsselskab og grundtvigianismen i tiden fra selskabets stiftelse (1821) til det såkaldte Kasinomøde (1870): En undersøgelse af den strid om missionssynet, som i DMS' første 50 år stod mellem forskellige grundtvigske fløje og enkeltpersoner, med hovedvægten på stridens teologiske indhold og missionssagens betydning i dansk kirkeliv (Steffen Kjeldgaard-Pedersen).

7. Tiden omkring 1. verdenskrig

Fortsatte studier i Ferdinand Ebners kristne jeg-du filosofi, set i sammenhæng med det kulturelle klima i Wien omkring 1. verdenskrig (Jørgen I. Jensen).

8. Kalkmaleregistrering

Studier i middelalderlige billedprogrammer i dansk kalkmaleri. Undersøgelsen har til formål at vise, hvilke motiver der vælges, forbindelsen mellem dem og de ideer og forestillinger, der kommer til udtryk på denne måde (Knud Banning).

9. Tredje verden

Mission, kirker og politisk udvikling i Nigeria efter 2. verdenskrig. Undersøgelsen tager udgangspunkt i Dansk Forenet Sudan Missions arbejde og koncentrerer sig om missionselskabets og de nigerianske lutherske kirkers rolle i den politiske udvikling i et lokalområde i Nordnigeria mellem 1945 og 1960. Hovedvægten ligger på en analyse af samspillet mellem den kirkelige og den politiske udvikling, herunder nigerianernes rolle i de politiske partier og bevægelser samt kristendommens betydning for udviklingen af en ny politisk kultur. En monografi er under udarbejdelse (Niels Kastfelt).

Udgivervirksomhed m.v.:

Acta Theologica Danica (Leif Grane), Archiv für Reformationsgeschichte (Leif Grane, Martin Schwarz Lausten), Dansk Teologisk Tidsskrift (Martin Schwarz Lausten), Fønix (Leif Grane, Jørgen I. Jensen, Steffen Kjeldgaard-Pedersen), Hymnologiske Meddelelser (Niels Knud Andersen), ICO-ikonografisk Post (Knud Banning), Kirkehistoriske Samlinger (Knud Banning), Studia Theologica (Leif Grane).

Knud Banning er formand for Selskabet for Danmarks Kirkehistorie. Leif Grane er medlem af »Die Kommission zur Herausgabe der Werke Martin Luthers« og regensprovst. Jørgen I. Jensen er medlem af Styrelsen af Præstehøjskolen og medtilrettelægger af Augustin-symposierne. Steffen Kjeldgaard-Pedersen er medarbejder ved Luther-Jahrbuch og medarbejder ved Evangelisches Kirchenlexikon samt medlem af Continuation Committee for The International Luther Research Congress. Martin Schwarz Lausten er redaktør af anmelderområdet »Skandinavien 1450-1650« i »Archiv für Reformationsgeschichte«.

Rejser:

Niels Knud Andersen har holdt gæsteforelæsning ved Bugenhagen-symposiet i Greifswald den 19.-22. sept. 1985. Leif Grane har holdt gæsteforelæsninger i Oslo,

Uppsala, Heidelberg, Boston, Columbus (Ohio), Stanford og Concordia Seminary, St. Louis. Martin Schwarz Lausten har gæsteforelåst ved Ostseeakademie, Kiel, juni 1985 over emnet »Bugenhagen und Dänemark«.

Publikationer:

- Andersen, N.K.: Svensk Indflydelse i Hans Thomssens Salmebog. Hymnologiske Meddelelser 1-2, s. 3-24, København 1985.
- Bannine, K.: Valgmenighedspræst Abders Nørregaards erindringer. Kirkehistoriske Samlinger 1985, s. 21, København 1985.
- Grane, L.: Kirche in Bewegung – Bewegung der Kirche. Profile der neuzeitlichen Kirchengeschichte. Charisma und Institution, Trutz Rendtorff, s. 55-65, Gütersloh 1985.
- : Luther and Scholasticism. Luther and Learning (The Wittenberg University Luther Symposium), Marily J. Harran, s. 52-68, Selin Grove 1985.
- : Luther's Cause. Lutherjahrbuch, Helmar Jung-hans, s. 46-63, Göttingen 1985.
- : Torben Christensen. Oversigt over Det kgl. Danske Videnskabernes Selskabs Virksomhed 1984-85, Videnskabernes Selskab, s. 151-60, København 1985.
- Jensen, J.I.: Søsterens Månestemme. Om Georg Trakl. Den blå Port 1, s. 11-26, København 1985.
- : Ebner und seine Zeit. Gegen den Traum vom Geist. Ferdinand Ebner Beiträge zum Ebner-Symposium, Walter Methlagl m. fl, s. 33-46, Salzburg 1985.
- : To kriterier hos Johannes Lauridsen. Kredsens 2, s. 33-37, København 1985.
- : De fuldkomne og de dæmoniske figurer. Fønix 3, s. 192-202, København 1985.
- : Kunst og kirkerum i teologisk perspektiv. Kirkefondets studiemappe: Gudstjenestefornyelse s. 64-72, København 1984.
- Kastfelt, N.: Temaer i Afrikas Kirkehistorie. Teologisk Forum 11, s. 7-8, København 1985.
- : Kristen mission og afrikansk politik. Humaniora 6, 1983-84, s. 39-44, København 1985.
- Kjeldgaard-Pedersen, S.: Lov og evangelium – en Luthersk sondring? Fønix 3, s. 163-75, København 1985.
- : Al visdoms kilde – om bibelbrug og bibelsyn hos Luther. Bibelsyn, Niels Jørgen Cappelørn, s. 9-20, København 1985.
- Lausten, M.S.: Reventlow, Detlev. Biographisches lexikon für Schleswig-Holstein und Lübeck. Band 7, Gesellschaft f. Schlesw.-Holst. Geschichte, s. 210-13, Neumünster 1985.
- : Rentespørgsmålet hos teologer i den danske reformationskirke. Festskrift til Troels Dahlerup, Historiske skrifter V, Aage Andersen, Per Inges-

mann, Erik Ulsig (red.), s. 14, Århus 1985.

Pedersen, J.E.: *Hexaëmeron* i den europæiske tradition og som kristent digterværk. Anders Sunesen *Hexaëmeron* gengivet på danske vers af H. D. Schepelern. Med en efterskrift af oversætteren og Jørgen Pedersen, H. D. Schepelern, Jørgen Pedersen (Det danske Sprog- og Litteraturselskab), s. 292-342, København 1985.

Steffen Kjeldgaard-Pedersen

3: Institut for systematisk Teologi

Historie:

Institut for systematisk Teologi (IST) blev oprettet i juni 1970, men det fik først rådighed over lokaler, da Det teologiske Fakultet som helhed i oktober 1971 flyttede ind i ejendommen Købmagergade 44-46. Instituttet dækkede fra begyndelsen fagene dogmatik, etik og religionsfilosofi, der er sammensluttet i den egentlige hovedafdeling. 1. april 1972 blev Økumenisk Institut, der siden sin grundlæggelse i 1956 og indtil 1971 havde haft til huse på Vodroffsvej 8, integreret i IST som Afdeling for økumenisk Teologi. 1974 blev Søren Kierkegaard Institut (før 1969 det såkaldte Søren Kierkegaard Bibliotek), der fra 1964 til 1971 havde lokaler i Skt. Pedersstræde 5, indlemmet i IST og blev til afdeling for Søren Kierkegaard Forskning. 1975 integreredes endelig Instituttet for religionsvidenskab og praktisk Teologi, der oprindeligt og indtil 1974 havde været Afdeling for Religions-sociologi under Institut for dansk Kirkehistorie, i IST som Afdeling for praktisk Teologi og Religionsvidenskab. IST består i dag således af i alt 4 afdelinger.

Stab:

VIP: Antal årsværk: 11.

Professorer: U. Forell, J. Glebe-Møller, Th. Jørgensen, N. Thulstrup.

Lektorer: S. Bjerg, J. Blum (orlov), B. Hahn, H. Raun Iversen, M. Lindhardt (orlov), P. Nørgaard-Højten.

Kandidatstipendiater: N. H. Gregersen, J. Fløe Nielsen, M. Schelde, L. Sjørup.

Forskningsstipendiater: Lissi Rasmussen.

Undervisningsassistenter: K. Bollmann, E. Due, N. Gier, K. Glente, C. H. Koch, H. H. Laursen, L. Sjørup.

TAP: Antal årsværk: 1 3,75.

B. Andersen, M. Faldborg, I. Grastrup-Hansen, K. Hansen.

Forskningsvirksomhed:

Institutets forskning omfatter følgende teologiske fag: dogmatik med konfessionskundskab og økumenisk teologi og religionsvidenskab (religions- og kirkesociologi). Alle disse discipliner kan behandles under en historisk og en aktuel synsvinkel. Dog lægges hovedvægten på en samlet aktuel redegørelse for kristendommens og religionernes teori og praksis. I metodisk henseende må systematisk teologi opfattes som en tolkningsvidenskab, der i udpræget grad arbejder interdisciplinært i et samspil med humaniora, samfundsvidenskaber og medicin. Det ses tematisk af forskningsområder som kirkelig voksenundervisning, sociologisk indkredsning af kirkelig aktivitet, nyere kommunikationsteoriens teologiske betydning, overvejelser over dødsqualitet.

1. Dogmatik med konfessionskundskab og økumenisk teologi

1.1 Inden for denne disciplin har man arbejdet med nyere engelsk kristologi og forholdet mellem ekklesiologi og kirkeret (T. Jørgensen).

1.2 Grundtvigs teologi undersøges med henblik på forholdet mellem oplevelse og lære (J. Fløe Nielsen), og et oversættelses- og udgivelsesarbejde med Grundtvigs værker i udvalg på tysk udføres (T. Jørgensen).

1.3 Endvidere undersøges forholdet mellem teologi og kultur i både et historisk og sociologisk perspektiv (N. H. Gregersen).

1.4 Den økumeniske dialog kirkerne imellem gøres til genstand for en metodeundersøgelse, og første version af en lærebog i symbolik (trosbekendelser) er afsluttet (P. Nørgaard-Højten).

2. Religionsfilosofi

2.1 Forholdet mellem teologi/filosofi og kommunikativ handlingsteori står i centrum for en undersøgelse (J. Glebe-Møller), og der arbejdes videre med affatning af en lærebog i religionsfilosofi samt med at klarlægge kristendommens forhold til kunst og kristologiens forudsatte forståelsesformer (B. Hahn).

2.2 Søren Kierkegaards teori om kommunikation og religiøse taler analyseres (Paul Müller).

3. Etik.

3.1 Forholdet mellem moral og fortælling undersøges (S. Bjerg).

3.2 Fortsatte studier over kærlighedsbegrebet (U. Forell).

3.3 En bog om døds kvalitet er afsluttet (P. Nørgaard-Højen).

4. Praktisk teologi og religionsvidenskab

4.1 Første runde af et kirkesociologisk projekt er mundt ud i publikationer, og anden runde er under planlægning, således at den bredere undersøgelse af kirkens udviklingstendenser følges op af enkeltundersøgelser (H. Raun Iversen).

4.2 Et projekt om livsformer i grundtvigsk belysning, ventes snart afsluttet. (H. Raun Iversen). Et andet projekt om den kirkelige voksenundervisning i nyere tid befinder sig midtvejs i sit forløb (M. Schelde).

4.3 Der forskes i forholdet mellem islam og kristendom i Afrika (Lissi Rasmussen).

Udgivervirksomhed m.v.:

B. Hahn er medudgiver af det teologiske tidsskrift *Fønix*.

H. Raun Iversen, M. Lindhardt og M. Schelde er medlemmer af redaktionen for *Kritisk Forum for Praktisk Teologi*.

H. Raun Iversen og M. Schelde er desuden medredaktører af *Nyt Synspunkt*.

Th. Jørgensen er medlem af redaktionen for det tyske teologiske tidsskrift *Kerygma und Dogma*, Göttingen, samt redaktør for *Mosaik-serien*, Gads Forlag, København.

P. Müller er medlem af bestyrelsen og sekretær i *Søren Kierkegaard-selskabet*.

P. Nørgaard-Højen er medredaktør af *Lutherische Monatshefte*, Hannover og medlem af *Kirkernes Verdensråds Commission on Faith and Order*.

N. Thulstrup er medredaktør af *Bibliotheca Kierkegaardiana*.

Gæster og rejser:

Søren Kierkegaard Biblioteket har været besøgt af: V. Careaga (Spanien), M. Engelke (BRD), D. Hindman (USA), H. V. Hong (USA), G. Marino (USA), S. Nakazato (Japan), R. Nault (USA), V. Rumble (USA), S. Spera (Italien), D. Wisdo (USA), H. C. Wolf (USA).

N. Gier (USA) har været gæsteforelæser i efterårssemestret 1985.

S. Bjerg deltog med foredrag ved nordisk-tysk kirkekonvent i Norge. J. Glebe-Møller var på tre måneders studieophold ved *Fachbereich Philosophie*, Universität Frankfurt. Th. Jørgensen var på 1½ måneders studieophold ved *Durham University*, England. P. Nørgaard-Højen forelæste ved konference i DDR. M. Schelde var på studierejse i England.

Publikationer:

Bjerg, S.: *Eskratologisk tidsopfattelse. Tidsopfattelse og Historiebevidsthed. Studier i historisk metode XVIII*. Oplæg fra den 18. nordiske fagkonference i historisk metodelære, Ølken 26-29 Aug. 1983, Birgitte Wählin (red.), s. 9, Århus 1985.

-, Munck, E.: *Ansvarlighed. Medicinsk Etik*. København 1985, 260 s.

-, *Luthers Metaforiske Nadversyn*. Kredsen 3-4, s. 4, Århus 1985.

Forell, O.U.: *Kärlekens former. En etisk och begreppsanalytisk studie*. København 1985, 104 s.

Glebe-Møller, J.: *Moral og retfærdighed*. Tidsskriftet den frie lærerskole 1, s. 8-12, Ollerup 1985.

-, *Præst på modernitetens vilkår*. Præsteforeningens Blad 13, s. 5, Skjern 1985.

Gregersen, N.H.: *Den realistiske fiktion. Om Anna Marie Aagaards helligånds teologi*. *Kritisk Forum for praktisk teologi* 20, s. 69-79, Århus 1985.

-, *Den protestantiske verden: Danmark i det 19. og 20. århundrede*. *Religionshåndbogen*, Peter Boile, s. S.208-31, København 1985.

Iversen, H.R.: *Aand er i mennesket, hvad pengene er i verden. Om Grundtvigs Helligåndsteologi*. *Spiritualitet*. Festskrift til A. M. Aagaard, Hans Raun Iversen m.fl. (red.), s. 125-38, Århus 1985.

-, *Udvikling kræver religion*. *Religionslæreren* 5, s. 9-16, Struer 1985.

-, *Den folkekirkelige menighed som åndens livsform (afsluttet)*. *Roskilde Stiftsblad* 2, s. 23-27, Roskilde 1985.

-, *Nogle forslag til studier i forholdet mellem folk og kirke på sogneplan*. *Kirke i forandring. Menighedens liv og vækst i det moderne bysamfund*, Ane Hjørreild, Hans Raun Iversen, Mogens Miland, Erik Norman Svendsen (red.), s. 183-91, København 1985.

-, *Sognemedhjælperne i seks københavnske sogne 1982-85*. *Sognemedhjælperen*. Erfaringer og muligheder i folkekirkens arbejde, Paul Honoré, Hans Raun Iversen, Flemming Jensen (red.), s. 49-152, København 1985.

-, *Det folkekirkelige i folkekirken*. *Årsskrift fra Menighedsplejen* 1984 2, s. 8-19, København 1985.

-, *Folkekirken i forandring*. *Futuriblerne* 3-4, s. 8-11, København 1985.

-, *Deltagelsen i menighedsrådsvalget 1984*. *Menighedsrådenes blad* 6, s. 237-40, Århus 1985.

-, *Sådan bruges sognebåndsløserordningen*. *Menighedsrådenes Blad* 5, s. 210-15, Århus 1985.

Jørgensen, T.: *Sand og falsk guddom. Om kriterierne for at tale om Gud*. *Gudsbegrebet*, Sigfred Pedersen, s. 268-88, København 1985.

-, *Humoristisk sammenfald af jubilæer*. *Schleiermacher og Barmen*. *Teologisk Forum*. Tillæg til *Kristeligt Dagblad* 1, s. 3-6, København 1985.

- : Altjarsabend. Predigtmeditation über Hebräer 13, 8-9. Evangelische Predigtmeditationen, Heinz Blauert, Karl-Heinz Bernhardt, Johannes Hempel, s. 49-53, Berlin, DDR 1983.
- : "Guds ord blev aldrig bundet..." Overvejelser om folkekirkens nødvendige frihed i forhold til staten i forbindelse med forkyndelsessager. Kritisk Forum for Praktisk Teologi 17, s. 53-67, Århus 1984.
- Nørgaard-Højen, P.: Kristus-Ikonen. Kunst eller guddommeligt nærvær? Dacia Årg. LI, s. 4-7, København 1985.
- : Spiritualitet og sandhed. Overvejelser til en økumenisk spiritualitets grundlæggelse og indhold. Spiritualitet. Teologiske studier og brugstekster. Festskrift til Anna Marie Aagaard 14 januar 1985, Hans Raun Iversen et alii, s. 153-66, Aarhus 1985.
- : Das Papstamt bleibt bestimmend. Zur Revision des katholischen Kirchenrechts. Lutherische Monatshefte 3, s. 129-34, Hannover 1985.
- : Wege und Irrwege katholisch-lutherischer Kirchengemeinschaft. Eine kritische Würdigung der jüngsten Dialogergebnisse. "Okumenische Rundschau 4, s. 401-27, Frankfurt/Main 1985.

Svend Bjerg